

CYTOSTATIKA I ARBETSMILJÖN

FAKTABLAD FRÅN ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN SYD

Bakgrund

Cytostatika är en grupp cellhämmande läkemedel som är vanligt förekommande inom sjukvården framför allt vid behandling av cancer. Dessa läkemedel kan vara cancerframkallande, mutagena och fosterskadande. Yrkesmässig exponering för cytostatika förekommer vid beredning av cytostatika, administrering av cytostatika, omvårdnad av behandlade patienter, städning av lokaler där cytostatika förekommer samt rengöring och service av utrustning. Den yrkesmässiga exponeringen bedöms vara en blandexponering av alla cytostatika som används på arbetsplatsen.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Enligt försiktighetsprincipen ska den yrkesmässiga exponering för cytostatika vara så låg som möjligt. Genom att torka av ytor på ett systematiskt sätt kan man med denna ytprovtagning kartlägga graden av indirekt exponering men också kartlägga spridningsvägar. Metoden för ytprovtagning av cytostatika bör användas i det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatser där cytostatika används. Med regelbundna ytprovtagningar på arbetsplatsen får man information om arbetsättet fungerar tillfredställande och riskbedömningen blir därmed säkrare. På så vis kan den yrkesmässiga exponeringen för cytostatika minimeras.

Arbets- och miljömedicin Syd har arbetat med frågor kring yrkesmässig exponering för cytostatika i över 20 år. Utifrån vår erfarenhet finns det onödig exponering för cytostatika i arbetsmiljön för yrkesgrupper som vård- och städpersonal. Vi erbjuder möjlighet att mäta ytkontamination av Cyklofosamid, Ifosfamid, Gemcitabin, Etoposid, 5-Fluorouracil, Cytarabin, Metotrexat och platinainnehållande cytostatika (markör för Cisplatin, Karboplatin, Oxaliplatin).

Provtagning och beställning

Vänd dig till din företagshälsovård för beställning av ytprovtagning av cytostatika. Provtagningen bör genomföras av en arbetsmiljöingenjör. För att man ska få en överblick av arbetsplatsen krävs att minst 10 avstryksprover samlas in.

Rapportering av resultat

Provsvaret inklusive bedömning skickas per post inom 25 arbetsdagar.

Mer information

På vår hemsida finns mer information om metoden inklusive remiss med provtagningsanvisningar samt prisuppgift. Vill du veta mer om metoden eller om du har frågor om den är du välkommen att höra av dig till oss på Arbets- och miljömedicin Syd. Kontakta vårt laboratorium, telefon: 046-17 31 95 eller e-post: ammlab@skane.se

Faktaägare: Monica Käredal, Maria Hedmer
Gäller från: 2022-12-13. Revision: 002.

ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN SYD

LÄTTILLGÄNGLIGT KUNSKAPSCENTRUM I SÖDRA SJUKVÅRDSREGIONEN